

Toespraak Burgemeester Krijnen afscheid wethouder Jos Custers

10 juli 2026

Er zijn mensen die geschiedenis schrijven. Er zijn mensen die geschiedenis bestuderen. En heel soms ontmoet je iemand die beide doet.

Wanneer we vandaag terugkijken op de loopbaan van Jos Custers, dan zien we een bestuurder die bijna drie decennia lang mede richting heeft gegeven aan onze gemeente. Maar we zien ook de chroniqueur. De man die zich verdiepte in de geschiedenis van Sint Geertruid en die met zijn boek *Macht en Meerderheid* (1988) liet zien dat lokale politiek veel meer is dan vergaderen, besluiten nemen en dossiers afhandelen.

Lokale politiek gaat over mensen. Over gemeenschappen. Over de vraag hoe mensen samenleven, verantwoordelijkheid dragen en hun leefomgeving vormgeven. Dat inzicht heeft Jos zijn hele bestuurlijke leven met zich meegedragen.

Zijn wieg stond - hoe kan het ook anders - in Sint Geertruid, *Segietere*. Daar groeide hij op. Daar liggen zijn wortels. Daar speelt een groot deel van zijn leven zich af. Hij werd er in 1982 lid van de dorpsraad, het jaar van de grote gemeentelijke herindeling die leidde tot de toenmalige gemeente Margraten, en zou dat blijven tot de opheffing van de dorpsraad in 1990.

Openbaar bestuur liep als een rode draad door de familie. Een oom, Ber Rouschop (“noonke Ber”), was destijds wethouder in Margraten en sprak thuis veelvuldig over de politiek. Oudoom Emiel Ronckers was burgemeester van Margraten geweest tijdens de oorlog en stond aan het begin van de Amerikaanse begraafplaats. Oud-deputé Sjoef Drummen – hoe kan het ook anders: geboren in Sint Geertruid – beschouwde Jos als z’n politieke leermeester. Het besef dat je verantwoordelijkheid draagt voor meer dan jezelf, was met deze voorbeelden geen abstract begrip, maar een vanzelfsprekendheid.

Die belangstelling voor de gemeenschap beperkte zich overigens nooit tot het hier en nu. Jos wilde ook begrijpen hoe een gemeenschap wordt gevormd. Waarom mensen zich met elkaar verbonden voelen. Waarom politieke keuzes generaties lang kunnen doorwerken. Dat verklaart wellicht ook zijn fascinatie voor geschiedenis waarover hij in zijn boek *Macht en Meerderheid* zo overtuigend getuigt. Hierin onderzoekt hij minutieus de lokale politiek van Sint Geertruid over een periode van meer dan anderhalve eeuw.

Wie dat boek leest, ontdekt geen afstandelijke historicus, maar een bestuurder die begrijpt dat iedere generatie voortbouwt op het werk van haar voorgangers. Misschien verklaart dat ook iets van zijn eigen bestuursstijl. Vooruitkijken, zonder de weg ernaartoe te vergeten.

Eerst bestudeerde hij de geschiedenis van zijn gemeenschap.

Vervolgens werd hij er zelf een belangrijk hoofdstuk in.

Toch heeft Jos nooit geleund op een naam of een familiegeschiedenis.

Zijn gezag heeft hij zelf opgebouwd.

Vergadering na vergadering.

Dossier na dossier.

Jaar na jaar.

In 1987 studeerde hij af in de rechten bij Karl Dittrich en Job Cohen aan de toenmalige Rijksuniversiteit Limburg, als lid van een van de eerste generaties studenten die daar hun opleiding volgden. Toen hij in 1998 wethouder werd, verliep veel communicatie nog per fax, droegen mobiele telefoons vooral bij aan de omvang van een colbertzak en stond het internet nog in de kinderschoenen. Sindsdien veranderde de wereld ingrijpend. Technologie veranderde ons dagelijks leven. Kabinetten kwamen en gingen. Maatschappelijke opgaven dienden zich in hoog tempo aan. De wereld zelf werd onrustiger, minder veilig. Eén constante bleef: de inzet van Jos Custers voor de gemeenschap waarvoor hij werkte.

Wie hem vraagt naar de kern van goed bestuur, krijgt geen verwijzing naar een wetsartikel of een procedure. Zijn bekende adagium luidt immers: denken vanuit de taak en niet vanuit de regels.

Dat lijkt een eenvoudige zin. In werkelijkheid schuilt daarin een complete bestuursfilosofie.

Want regels zijn belangrijk. Structuren zijn belangrijk. Procedures zijn belangrijk. Maar uiteindelijk dienen zij allemaal een doel. En dat doel is de gemeenschap.

Jos keek daarom eerst naar de opgave en vervolgens naar het instrument. Eerst naar de vraag en daarna naar het antwoord. Eerst naar de mens en vervolgens naar het formulier.

Dat klinkt vanzelfsprekend. Dat is het niet.

Juist daarom is die gedachte zoveel mensen bijgebleven.

Sterker nog: zijn opvolger, Nadine Steijns-Huids, heeft deze woorden laten inlijsten en een plek gegeven in wat nu haar werkkamer is.

Dienstbaarheid krijgt zo een volgende generatie.

Beste Jos,

Toen jij in 1998 wethouder werd, aanvankelijk parttime, gecombineerd met een succesvolle carrière bij Ruijters Vastgoed, begon een uitzonderlijk hoofdstuk in de geschiedenis van onze gemeente. Ten tijde van je benoeming was de markante Peter van Hassel burgemeester, en als collega-wethouders trof je Harry Beckers en Jean Demollin.

28 jaar lang heb je bestuurlijke verantwoordelijkheid gedragen. Eerst in de gemeente Margraten, waar je overigens al in 1990 commissielid was geworden en sinds 1994 raadslid, en later in Eijsden-Margraten.

Een succesvolle fusie van twee zelfbewuste gemeenten, met evidente verschillen maar met nog veel meer overeenkomsten. Ik wil in dat verband ook jouw jarenlange collega, oud-wethouder Gerry Jacobs noemen. Samen waren jullie het gezicht van het CDA, Gerry van Eijsden en jij hier “op de berg”. Samen hebben jullie een stempel gedrukt op de ontwikkeling van deze mooie gemeente.

28 jaar is een periode waarin kinderen worden geboren, volwassen worden en zelf een gezin stichten. Een periode waarin politieke generaties komen en gaan.

Jij bleef.

Niet uit gewoonte.

Maar vanuit overtuiging.

Omdat je geloofde in de publieke zaak.

Omdat je geloofde dat een gemeente daadwerkelijk verschil kan maken in het leven van mensen.

Wie de afgelopen decennia sprak over wonen, ruimtelijke ontwikkeling of de toekomst van onze dorpen, kwam vroeg of laat uit bij Jos Custers.

Je achtergrond in het vastgoed gaf je gevoel voor cijfers en verhoudingen. Je kon rekenen, iets wat voor een jurist nog altijd een bewonderenswaardige eigenschap is. Toch ging het je nooit uitsluitend om stenen, grondposities of vierkante meters.

Het ging je om mensen.

Om jonge gezinnen die een woning zoeken.

Om dorpen die leefbaar blijven.

Om gemeenschappen die zich kunnen ontwikkelen zonder hun eigen karakter te verliezen.

Je bekende uitspraak vat die overtuiging kernachtig samen:

"Een mens heeft een grondrecht op wonen, niet op uitzicht."

Zoals iedere goede politieke uitspraak riep ook deze soms discussie op.

Maar iedereen wist wat je bedoelde.

De mens stond centraal.

Altijd.

Dat gold ook voor de manier waarop jij politiek bedreef.

Politiek is hier in Eijsden-Margraten geen abstract spel. Mensen komen elkaar tegen bij de bakker, op het sportveld, tijdens de bronk, in het verenigingsleven of gewoon op straat. Juist daarom zijn omgangsvormen belangrijk.

Je kon stevig debatteren.

Je kon stellig zijn: “Ik leg het u nog een keer uit.”

Je kon met vuur voor je overtuigingen opkomen.

Wanneer de gemoederen in deze raadszaal hoog opliepen, kwam dat voort uit betrokkenheid. Uit liefde voor de zaak waarvoor je stond.

Jos streed nooit tegen iets. Hij streed altijd vóór iets. Voor woningen. Voor leefbare dorpen. Voor de toekomst van de gemeenschap waarvoor hij zich verantwoordelijk voelde.

Altijd gericht op de inhoud, respectvol naar de persoon, met fatsoen voor de ander, ook als die ander dat zelf niet kon opbrengen.

Wie met jou sprak, ontmoette geen technocraat.

Natuurlijk kende je je dossiers. Dat hoorde bij je vakmanschap. Maar achter ieder dossier zag je mensen. Achter iedere ruimtelijke ontwikkeling een gemeenschap. Achter iedere aanvraag een verhaal.

Je keek in het dossier.

Maar vooral keek je mensen recht in de ogen.

Dat maakte je tot een bestuurder die gezag genoot.

Niet alleen binnen deze raadszaal, maar ook ver daarbuiten.

Want hoewel je diep geworteld bent in Sint Geertruid, heb je altijd een open blik op de wereld behouden.

De hoffelijkheid, aandacht en belangstelling die je vanzelfsprekend vond in het dorp waarin je opgroeide, bracht je even gemakkelijk mee naar ontmoetingen met buitenlandse gasten en hoogwaardigheidsbekleders.

Dat gold voor iedereen die onze gemeente bezocht.

Of die nu uit een buurdorp kwam of uit het Witte Huis.

Je was erbij tijdens het bezoek van President George W. Bush in 2005.

Sinds 2006 vertegenwoordigde je onze gemeente als locoburgemeester bij talloze gelegenheden. Onder meer tijdens de ontvangst van de zwarte Amerikaanse bevrijders, een gebeurtenis die diepe indruk maakte en die laat zien hoezeer geschiedenis, vrijheid en gemeenschap voor jou met elkaar verbonden zijn.

Beste Jos,

Openbaar bestuur is een vak.

Zoals iedere ambachtsman zijn gereedschap kent, kende jij onze gemeente. Haar geschiedenis. Haar gevoeligheden. Haar kansen. Haar mensen.

Dat vakmanschap heeft onze gemeente 28 jaar lang mogen dienen.

Voor mij persoonlijk betekent jouw vertrek ook het afscheid van een zeer gewaardeerde collega.

Na 28 jaar verdwijnt er niet alleen kennis uit deze collegekamer. Er verdwijnt ook een vertrouwd gezicht, een bron van ervaring en een bestuurder die altijd bereid was mee te denken.

En er verdwijnt iets anders.

Humor.

Wie met Jos op pad ging, ontdekte al snel dat ernst en vrolijkheid uitstekend samengaan. Er werd veel gelachen. Tijdens werkbezoeken, collegedagen en uitstapjes naar Amsterdam of Brussel bleek telkens opnieuw dat goed bestuur en goed gezelschap elkaar geenszins uitsluiten. Misschien omdat humor soms zegt wat woorden niet helemaal kunnen uitdrukken. Misschien ook omdat de lach spreekt in een domein waar woorden niet kunnen komen.

Voor die collegialiteit, die wijsheid en die vriendschap wil ik je vandaag oprecht bedanken. Mede namens de wethouders, Chris Piatek in het bijzonder, die net als ik veel steun aan jou heeft gehad.

Zoals ieder mensenleven kende ook dat van jou momenten van vreugde en verdriet.

Het overlijden van jouw echtgenote Arianne kwam veel te vroeg en veel te snel. Zij stond jarenlang aan jouw zijde. Zij deelde in de verantwoordelijkheden, de zorgen en de offers die een openbaar ambt met zich brengt. Zonder haar grote steun en toewijding aan jullie gezin, had je het wethouderschap niet kunnen vervullen zoals je hebt gedaan.

Vandaag past daarom niet alleen dankbaarheid jegens jou, maar ook eerbiedige dankbaarheid voor haar plaats in dit verhaal.

Dat je hier vandaag met Angelique aan jouw zijde bent, is iets dat ons allen met grote vreugde vervult. Van harte hoop ik dat jullie samen heel veel mooie jaren voor de boeg hebben. Evenzeer verheugen wij ons in het geluk van jouw kinderen Sander, Joelle en Esther, die hier ook aanwezig zijn en op wie je zo zichtbaar trots bent en met wie je na al die jaren van hard werken wat meer tijd kunt doorbrengen. Met de geboorte van jouw eerste kleinkind Tess, op 27 juni, begint een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van jullie familie.

Beste Jos,

Ik weet zeker dat een leven achter de geraniums niet voor jou is weggelegd.

Daarvoor ben je te nieuwsgierig.

Te betrokken.

Te zeer verbonden met de mensen en de gemeenschap waarvoor je je zo lang hebt ingezet.

Jouw leven speelde zich af in Sint Geertruid, in Margraten.

Jouw hart ligt hier, in onze dorpen en gemeenschappen.

Jouw hart ligt bij de publieke zaak.

Daarom voelt het woord afscheid vandaag niet helemaal passend.

Dankbaarheid wel.

Respect zeker.

Maar misschien vooral: tot ziens.

Want ik heb het sterke vermoeden dat wij elkaar nog vaak zullen ontmoeten. Niet alleen lokaal, maar overal waar mensen zich met hart en ziel inzetten voor het algemeen belang.

Dames en heren, ik kom tot een afronding.

Vandaag nemen wij afscheid van een bijzonder mens en bestuurder.

En geen afscheid zonder cadeau.

Het is mij een grote eer en genoegen u te mogen mededelen dat de gemeenteraad op 10 februari jl. heeft besloten aan Jos Custers het ereburgerschap van de gemeente Eijsden-Margraten toe te kennen.

Onze hoogste gemeentelijke onderscheiding, die slechts zelden wordt verleend.

En terecht.

Want sommige verdiensten laten zich niet samenvatten in één project, één bestuursperiode of één besluit.

Zij liggen besloten in jaren van betrouwbaarheid.

In toewijding.

In vakmanschap.

In loyaliteit.

In dienstbaarheid aan de publieke zaak.

Jos heeft ons laten zien dat er grote waardigheid schuilt in het trouw vervullen van je plicht.

Dat is een les die nooit uit de tijd raakt.

Dat, dames en heren, is de kern van de publieke nalatenschap van Jos Custers.